

BELEIDSDOMEIN WERK EN SOCIALE ECONOMIE

Vlaamse Overheid

Groenboek staatshervorming

Inleiding

Proces, budgettaire impact, aanpak scenario's

Ambtelijk proces 6de staatshervorming

Voorjaar 2012: eerste oefening niveau beleidsdomein impact staatshervorming

- High level overzicht van nieuwe bevoegdheden
- Scenario's voor inkanteling bevoegdheden in entiteiten WSE

Eind 2012-september 2013: verdere verfijning in kader van Groenboek

- Per subcluster arbeidsmarktbeleid wordt bekeken wat inhoudelijke en organisatorische impact is.
- Opties voor inkanteling

Opgelet: nog steeds 'work in progress'

- Nog geen zicht op exacte verdeelsleutel financiële middelen
- Nog steeds onduidelijkheden over exacte draagwijdte bij bepaalde overdrachten, over operationele aspecten
- Voortschrijdend inzicht via ontmoetingen met federale overheid

Eerste berekeningen budgettaire impact

- Betaalkrediet Vlaamse overheid Meerjarenraming 2015 constant beleid = 28,791 miljard
- Geraamde uitgaven inzake nieuwe bevoegdheden m.b.t. staatshervorming op betaalkrediet MJR 2015 bij constant beleid = 9,973 miljard
- Te saneren bedrag bij evenwichtsdoelstelling 2015 : 369 mio, loopt op tot 993 mio in 2016
- Betaalkrediet beleidsdomein WSE MJR 2015 constant beleid = 1,622 miljard
- Overkomend Betaalkrediet staatshervorming voor beleidsdomein WSE MJR 2015 = 2,302 miljard
- Totaal WSE MJR 2015 is dus 3,924 miljard, zijnde circa 10 % van Vlaamse overheidsuitgaven inclusief staatshervorming
- Hierop is nog te imputeren het aandeel in de saneringsbijdrage BD WSE (uitkomst afhankelijk van gekozen omslagscenario, nog te bepalen)

Uitwerking scenario's

- Rode draad
  - Geen keuzes gemaakt, is politiek prerogatief
  - Geven een mogelijke richting aan (met een variërende graad van realisme)
  - Veelal:
    - nuloptie (behoud maatregel)
    - behoud met aanpassingen (wegwerken knelpunten)
    - stroomlijnen met Vlaamse maatregelen (grotere hervorming)
    - Afschaffing en inzet middelen elders
  - Bij elk scenario:
    - Specifieke aandachtspunten, uitdagingen, opportuniteiten
    - Voor- en nadelen
- Opgelet: scenario's hebben impact op elkaar, op bestaande maatregelen
  - Bepaalde Vlaamse maatregelen 'maken reeds gebruik' van federale activeringsmaatregelen
  - Finaal dient het globale plaatje gemaakt te worden

Mogelijke criteria bij keuze uit scenario's

- Inhoudelijke uitdagingen arbeidsmarkt
  - Lage werkzaamheidsgraad kansengroepen
  - Onevenwicht vraag en aanbod op arbeidsmarkt, knelpunten
  - Lage deelname permanente vorming
  - Aanzienlijke vervangingsvraag komende jaren
  - ...
- Uitdagingen m.b.t. efficiëntie, effectiviteit
  - Minder maatregelen, complementariteit, (administratieve) vereenvoudiging
  - Klantgericht, goede efficiënte dienstverlening
  - Vermijden deadweight loss (vb. een met subsidie aangeworven werknemer zou ook zonder subsidie zijn aangeworven)
  - Vermijden verdringing (vb. aanwerving werknemer via subsidie leidt tot ontslag zittende werknemer)
  - Vermijden concurrentievervalsing, van verdringing van productie
  - 'Controleerbaarheid' (cfr. handhaving)
- Aandacht betrokkenheid sociale partners, middenveld

Wat dient er nog te gebeuren?

Rekening houdend met

- Reorganisatie beleidsdomein
- Nieuw legislatuur – nieuw regeerakkoord

Keuzes maken op korte termijn en middellange termijn m.b.t.

- overgangsmaatregelen
Cfr. overdracht gepland op 1/1/2015 op inhoudelijk, organisatorisch en logistiek vlak
- Duurzame inhoudelijke inkanteling in Vlaams overheid
- Duurzame organisatorische inkanteling in Vlaamse overheid

Aanzet korte termijn: samenwerkingsprotocollen met federale overheidsdiensten

Hoofdstukken groenboek

Hoofdstuk 1: Activeringsbeleid

Hoofdstuk 2: Doelgroepenbeleid

Hoofdstuk 3: Economische migratie

Hoofdstuk 4: Sociale economie

Hoofdstuk 5: Loopbaan en competentie

Hoofdstuk 6: Handhaving inzake arbeidsmarktbeleid

Hoofdstuk 1: Activeringsbeleid

1. Activering zoekgedrag - controle beschikbaarheid (VDAB)
2. Vrijstellingenbeleid (VDAB)
3. Outplacement (VDAB)
4. PWA
5. OCMW art. 60-61

Activering zoekgedrag- controle beschikbaarheid

Vlaams Gewest bevoegd voor

Beslissings- en uitvoeringsbevoegdheid om de beschikbaarheid van de werklozen te controleren en het opleggen sancties dienaangaande

Het gewest kan uitoefening bevoegdheid controle op actieve beschikbaarheid delegeren aan federale overheid tegen betaling

Blijft federaal

Normatief kader en regelgeving inzake passende betrekking, actief zoekgedrag, controle en sancties, en voor de materiële uitvoering van sancties

Activering zoekgedrag - controle beschikbaarheid

Opportunities – uitdagingen

- Parallele werking: in hoeverre aangewezen om de activering en controle parallel / complementair te organiseren?
- Dienstverlening op maat: in welke mate dient voorzien te worden in een aanbod / dienstverlening op maat voor de klant-werkzoekende?
- Meer efficiënte aanpak: dient efficiëntie vooropgesteld te worden of is dit van secundair belang?
- Objectiviteit en uniformiteit: op welke manier en in welke mate dient voorzien te worden in het garanderen van een objectieve en uniforme behandeling van de klant- werkzoekende?
- Coherentie met het Vlaamse arbeidsmarktbeleid

Activering zoekgedrag - controle beschikbaarheid: scenario's

- Nuloptie:
  - Facilitatoren worden ingebed in de VDAB (activering zoekgedrag: gaat na welke inspanningen geleverd worden om werk te zoeken) , sanctionering door RVA
- Optie 2:
  - Facilitatoren worden afgeschaft → activering zoekgedrag wordt geïntegreerd sluitend maatpak VDAB
  - Sanctionering door RVA
- Optie 3:
  - Activering zoekgedrag integreren in sluitend maatpak VDAB
  - Controle beschikbaarheid en sanctionering onderbrengen in een apart (provinciaal) orgaan bij VDAB
- Optie 4:
  - Activering zoekgedrag integreren in sluitend maatpak VDAB
  - Controle beschikbaarheid en sanctionering eveneens onderbrengen in sluitend maatpak bij VDAB
→ activering – controle – sanctionering door 1 en dezelfde VDAB-consulent

Hoofdstuk 2: Doelgroepenbeleid

RSZ-kortingen

Activering werkloosheidsuitkeringen

Doelgroepenbeleid

Gewesten bevoegd voor

- **Vermindering RSZ-werkgeversbijdragen doelgroepen**
(oudere en jongere werknemers, langdurig werkzoekenden, mentors, ontslag herstructurering, kansarme jongeren, gesubsidieerde contractuelen) en **sectorale kortingen** voor de voor de bagger- en sleepvaartsector, sector SE, onthaalouders, huispersoneel, kunstenaars
- **Activering werkloosheidsuitkeringen of financiële maatschappelijke bijstand**
(werkuitkeringen (Activa, activa start), doorstromingsprogramma's, SINE, OCMW, invoeginterim)
- **Premies aan uitkeringsgerechtigde volledig werklozen die werk hervatten of beroepsopleiding hebben gevolgd**
(werkhervattingstoeslagen, jongerenbonus non-profit, mobiliteitstoeslag, kinderopvangtoeslag)
- **Premies aan werkgevers en leerlingen in stelsels alternerend leren**
- **Volle bestedingsautonomie voor de budgetten** (arbeidsmarktbeleid in brede zin)

verruimt je blik op werk

Doelgroepenbeleid

Blijft federaal

- Structurele verminderingen RSZ-werkgeversbijdragen
- Vermindering RSZ-werkgeversbijdragen in functie van eigen kenmerken werkgever of de activiteitssector
- Verminderingen RSZ-werknemersbijdragen
- RVA, RSZ RSZPPO, POD MI enige administratieve en technische operatoren

Aandachtspunten

- Ongelijkmatig gebruik van de maatregelen vandaag in de verschillende gewesten → niet vertaald in de financieringswet
- Opgelet:
  - RSZ-vermindering: basis plaats van tewerkstelling
  - RVA-tegemoetkoming: basis woonplaats
→ afstemming tussen Gewesten en federale overheid nodig om 'shopping' tegen te gaan

Doelgroepenbeleid

Opportunities - uitdagingen

- Inhoudelijke vereenvoudiging, afstemming, vermindering maatregelen (vermijden overlapping)
- Administratieve vereenvoudiging en modernisering (vb. RSZ-korting, vermijden papieren stromen)
- In lijn brengen met Europese staatsteunregeling
- Basis: vorm van achterstand, productiviteitsverlies, discriminatie
- Voldoende hoog voordeel
- Vermijden dead weight loss, verdringing
- Vermijden oneerlijke concurrentie

Doelgroepenbeleid: scenario's

- Nuloptie
  - opportuniteiten worden niet benut
- Optie 2: Afstemming met 'Vlaamse' doelgroepen (Vlaamse definitie personen met een arbeidshandicap, harmoniseren leeftijdsgrens, ...)
  - opportuniteiten worden niet benut
- Optie 3, 4, 5: heroriëntering, middelen worden geïnvesteerd in:
  - jobcreatie in bepaalde sectoren, of voor bepaalde werknemers
  - opleiding en begeleiding van werkzoekenden
  - nieuwe Vlaamse jobkorting voor werknemers
- Optie 6: Middelen worden geïnvesteerd volgens afstand tot arbeidsmarkt (na indicering) in (een mogelijke combinatie van) opleiding op de werkvloer, begeleiding op de werkvloer, loonpremie, aanpassing van de werkplek
  - Werkzoekenden met gelijke afstand tot de arbeidsmarkt krijgen gelijke ondersteuning, ongeacht de werkgever

Hoofstuk 3: Economische migratie

Economische migratie

Vlaams gewest bevoegd voor

- Regelgevende bevoegdheid arbeidskaarten A en B en beroepskaart zelfstandigen, op voorwaarde van zuivere arbeidsmigratie

Aandachtspunten

- Blijft federaal: normen , controle en handhaving m.b.t. werk als afgeleide van een verblijfsrecht (zowel voor werknemers als zelfstandigen)
- Omzetting Single Permit RL (omzetting dient te gebeuren tegen 23/12/2013)
- Single permit is een verblijfsdocument én regionale inspectiediensten hebben hiervoor geen controlebevoegdheid
- Overleg en afstemming tussen federale overheid en gewesten over beleid en controle

verruimt je blik op werk

11/12/2013

Economische migratie

Opportunities - uitdagingen

- Afstemmen op arbeidsmarktbeleid - noden
- Vermijden verdringing op Vlaamse arbeidsmarkt
- Vermijden 'legal shopping' (cfr. verkrijgen kaart A in gewest x geeft recht op werken in ander gewest)
- Administratieve vereenvoudiging
- Aandacht voor handhaving

11/12/2013

Economische migratie: scenario's

- Nuloptie : Alles blijft zoals het is
  - eenvoudige afstemming tussen regio's, en geen risico op legal shopping
- Optie 2: Afschaffing van reglementering
  - administratieve vereenvoudiging (derdelanders die een job vinden krijgen een verblijfsvergunning), mogelijke verdringing van eigen arbeidskrachten en arbeidsreserve
- Optie 3: Bestaande regelgeving met eigen accenten, aangepast aan noden
  - tijds- en arbeidsintensief zowel qua regelgeving als controle (bestrijding misbruiken)
- Optie 4: quota (arbeidskaarten) aangepast aan noden
  - risico op verdringing van eigen arbeidskrachten en arbeidsreserve, opvolging en controle quota is risicovol

11/12/2013

Hoofdstuk 4: Loopbaan- en competentiebeleid

1. Betaald educatief verlof
2. Ervaringsfonds
3. Start- en stagebonus

Betaald Educatief Verlof

Vlaams gewest bevoegd voor

- Betaald educatief verlof: recht op afwezigheid werknemers met behoud van loon voor erkende opleidingen

Aandachtspunten

- De Gewesten zullen met de Gemeenschappen een samenwerkingsakkoord moeten sluiten om de opleidingen te organiseren en te erkennen
- Rol IPA (hoogte RSZ-bedrage werkgevers)
- Rol sociale partners in erkenningscommissie via paritaire comités en NAR
→ hoe afstemmen?

Opportunities - uitdagingen

- Afstemming opleidingsincentives op Vlaams niveau
- Rekening houden met barrières: tijd, financiën
- Vermijden 'open end' regelingen (budgettair in de hand houden)

Betaald Educatief Verlof: scenario's

- Nuloptie
- Optie 2: Aanpassen maatregelen in lijn met loopbaanvisie en in functie van de arbeidsmarktnoden in Vlaanderen.
  - Vb. stimuleren van bepaalde opleidingen, doelgroepen, uitbreiding naar afstandslernen en werkplekleren, ...
- Optie 3: Afstemmen en complementair maken van diverse opleidingsincentives vanuit één arbeidsmarkt- en loopbaanvisie, rekening houdend met barrières
  - Wegwerken barrières tijd, financiën
- Optie 4: Integratie van alle incentives naar een opleidingsrugzak of loopbaanrekening

Hoofdstuk 5 : Sociale economie

1. Samenwerkingsakkoord SE - SINE
2. Dienstencheques

Dienstencheques

Vlaams Gewest bevoegd voor

- Bevordering van buurtdiensten en banen: regelgeving, controle, erkenning, besteding

Aandachtspunten

- Budgettaire beheersbaarheid maatregel

Opportuntiteiten - uitdagingen

- Overgangsmaatregelen
- Inschakeling kansengroepen
- Doorstroom
- Budgettair evenwicht versus 'open end' regeling?
- Afstemming activiteiten op noden (welke?)
- Vermijden zwartwerk

verruimt je blik op werk

11/12/2013

Dienstencheques: scenario's

- Nuloptie: huidig systeem blijft bestaan
  - Continuïteit, budgettaire impact?
- Optie 2: Het bestaande systeem wordt op één of meerdere punten aangepast in functie van de financiële beheersbaarheid en effectiviteit
  - Modulering kostprijs, de toegelaten activiteiten, de gebruikers, doelgroepen
- Optie 3: Het bestaande systeem wordt opgeheven en de middelen worden bij andere maatregelen ondergebracht m.b.t. inschakeling kansengroepen

11/12/2013

Hoofdstuk 6: Handhavingsbeleid

Handhavingsbeleid

Aandachtspunten bij handhaving

- Een structurele afstemming tussen de bestuursniveaus (vb. economische migratie en dienstencheques)
- Continuïteit in handhavingsbeleid
- Afstemming federaal handhavingskader op Vlaams handhavingskader

11/12/2013

Handhavingsbeleid: scenario's

- Nuloptie: Alles blijft zoals het is
  - incoherenties systeem blijven, kader wijkt af van kader WSE
- Optie 2: Overnemen en wegwerken incoherenties
  - Behoud continuïteit en een zekere uniformiteit, kader wijkt af van kader WSE
- Optie 3: Uitwerking van een uniform handhavingskader
  - Uniform en logisch handhavingskader
  - Zeer arbeids- en tijdsintensief, frauderisico zonder voldoende afstemming andere bestuursniveaus

Vragen?

